

Адыгэ Республикаем и Правительствэ иғъэзет

Мэкъу-мэцымкэ федэ



Суратыр А. Гусевым тырихыгъ.

Институтым ипащхэр Адыгейим къеблэгъягъэх къекхэрэм ягенетическэ амалхэмкэ Урысые институтэу Н.И. Вавиловым ыцэ зыхырэм и Мыеқьопэ уштыпэ станцие загъэпсыгъэр ильес 90-рэ зэрхэгъэм фэгъэхыгъэ һофхабзэхэм ахэлэжъэнхэу. Аш фэш

республикэм тыгъуасэ егъэджэнхэмрэ институтым ишэнэгъэлэжхэм ясовет ионлайн зэхэсигъорэ Ѣыкыуагъэх.

Правительствэм и Унэ Ѣызэхажэгъэ зэхэсигъом хэлэжъагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэ игуадзэу Шъэо Аскэр, АР-м мэкъу-мэ-

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ къекхэрэм ягенетическэ амалхэмкэ Урысые институтэу Н.И. Вавиловым ыцэ зыхырэм ипащэу, шэнэгъэхэмкэ Урысые академием ипрофессорэу, шэнэгъэмрэ гъэсэнэгъэмрэ Советэу УФ-м и Президент дэжь Ѣылажъэрэм хэтэу Елена Хлесткинамрэ, аш игуадзэхэу Александр Сапожниковымрэ Алексей Заварзинымрэ һофшэгъу зэлукэгъу АР-м и Правительствэ зычэйт унэм Ѣызэдирягъагь.

щымкэ иминистрэу Къуанэ Анзаур, АР-м гъэсэнэгъэмрэ шэнэгъэмрэкэ иминистрэу Къэрэшэ Анзаур, АКъУ-м ыкы МКъТУ-м яректорхэу Мамый Даутэрэ Къуижъ Саидэрэ, Мыеқьопэ уштыпэ станцием — къекхэрэм я Урысые институт и Федеральнэ уштыпэ гупчэ икутамэ ипащэ ишшэрыльхэр зэгъэцэктэ Сапый Юре.

Адыгейим и Лышхъэу афэгушуагъ шэнэгъэлэжхэмрэ къекхэрэм я Урысые институт Ѣылажъэхэрэмрэ ямэфэк мафэкэ ыкы ялошшэн гъэхъагъэхэр тапэки Ѣашынхэу афэлъэуагъ. Къэралыгъом имэкъумэц хызызмет хэхъоньгэ егъэшыгъэнимкэ, экология, биоресурс-

нэ, гъомлэпхэ ыкы лъэпкэ Ѣынэгъончэныр егъэгъотыгъэнхэмкэ институтым имехъанэ зэрэнир Къумпыл Мурат къыхигъэшыгъ.

«Къэралыгъом имэкъумэц лъэныкьо һоф Ѣызышшэрэ уштыпэхэм, Мыеқьопэ уштыпэри зэрэхэтэу, якъежьапэ Ѣыт институтыр. Ар Адыгейим ежь Ѣышхъэкэ Ѣыгъэпсыгъ академикэу Николай Вавиловим. Къекхэрэм янинститут шэнэгъэмкэ ыкы гъэсэнэгъэмкэ ыльапсэ, чылапхъэхэм яхъарзынэшшэу Ѣызэхажъягъэр, зыфэдэ къэмхъуугъ һофшагъэу аякхэлтыр дунэ шэнэгъэм идышшэ хъарзынэш хэхъягъ», — къыуагъ Къумпыл Мурат.

(Иккэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Ятлонэрэ чэзыум зыфагъэхъазыры

Адыгейим пчэныщэм икъэхыхыжын зыщегъэушомбгүгъэним тэгъэпсхъэгъэ инвестпроектэу пшэдэкыжъэу ыхырэмкэ гъунэпкэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Агрохолдинг Мирный» зыфиорэм зэшүихырэм иятлонэрэ чэзыу һофшэн зыфагъэхъазырыгъэним тэгъэпсхъэгъэ зэхэсигъо тыгъуасэ зэхищагъ Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Мурат.

Аш хэлэжъагъэх Мыеқьуапэ ипащэу Андрей Гетмановыр, АР-м мэкъу-мэцымкэ иминистрэу Къуанэ Анзаур, зэфэшыгъэ яхъиззэхэль хызмэтшапэ «Птицефабрика Родниковская» зыфиорэм ипащэу Маллах Винсент.

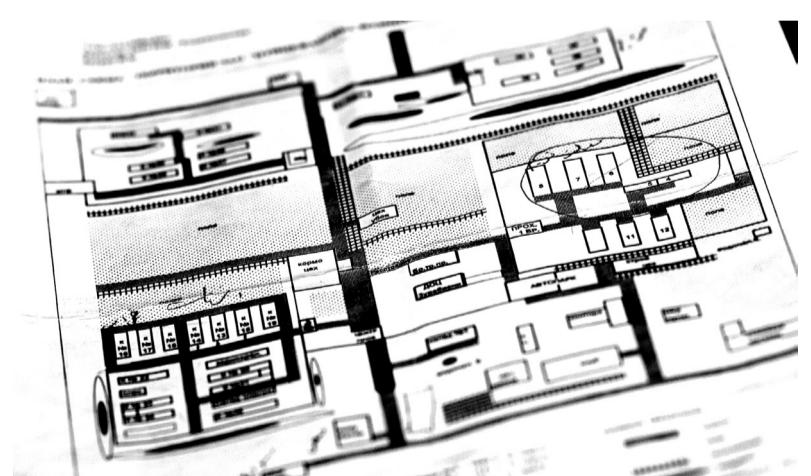
«Мэкъу-мэцым тэгъэпсхъэгъэ чыгу Ѣынэир — республикэм имэкъумэц-къын-дэгээкын лъэнэйкьо хэхъоньгъэ язъещэлэнкэ мэхъанэшхэ зиэ һофгъохэм ашыщ. Тэркээз ашыщэр гектар пэпчь шууагъэ къытэу гъэлэжъэгъэ- ныр, шъольырым ибюджет федэ кынфегъэхыгъэнир

ары», — игущыэ къыщыхигъэшыгъэ Къумпыл Мурат.

Лышхъэм джаш фэдэу къытуагъэ ччэныщэм икъэхыхыжынкэ инвестиционнэ проектышихом иятлонэрэ яхъиззэхэль хызмэтшапэ «Птицефабрика Родниковская» зыфиорэм ипащэхэм аш сомэ миллиарди 2,7-рэ пэлдэгъэханэу агъеннафэ. Пшэдэхэхэм ашыщ эхэгъэ зээгъэшынгъэм къыхиу- бытэу инвестицииу къыхалхъа- гъэм ипчагъэ сомэ миллион 600-м ехъу. Ильесым икъихыгъум компанием Мыеқьопэ районым ит пшэуплэу Трехреч- нэм фермэ Ѣыгъэпсыгъ, щэ бэу

ыкы яуым иугоижын атгэпсхъагъэу хызмэтшапэ шыгу гектар 600-м ехъурэ пшэуальхэхэмрэ чэтэхъо фабрикэм къыщищэфыжынхэ гүхэлхэр Ѣылхэр.

Шыгу къедгэекыжын, зи- гугуу тшырэ инвестиционнэ проектым иапэрэ чэзыу ыкы ямэфэк. Урысые мэкъумэц къэгээлэгъонэу «Дышшэ бжых- 2019-рэ» зыфиорэм Ѣызэдашыгъэ зээгъэшынгъэм къыхиу- бытэу инвестицииу къыхалхъа- гъэм ипчагъэ сомэ миллион 600-м ехъу. Ильесым икъихыгъум компанием Мыеқьопэ районым ит пшэуплэу Трехреч- нэм фермэ Ѣыгъэпсыгъ, щэ бэу



къэзыхыжырэ пчэн лъэпкэу шхъэ мин аш чигъяуцагъ ыкы ильесим ияшнэрэ мэзиц джыри шхъэ 500 къыщэнэу ре- хүххэ.

«Хызмэтшапэ «Агрохолдинг Мирный» зыфиорэм инвестпроектэу Ѣыгъэпсыгъэм Ѣыгъэпсыгъэм тишиолтыркэ мэхъанэшхо ил. Адыгейр Урысыемкэ пчэнщэр анахыбэу къызахъыжыхэрэм ашыщ хүнүм гүхэлхэр Ѣылхэр.

АР-м и Лышхъэу къырлыкъу

— къыуагъ Къумпыл Мурат.

Ящэнэрэ чэзыум къыри- бытэу пшэдэкыжъэу ыхырэмкэ гъунэпкэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Агрохолдинг Мирный» зыфиорэм Ѣыгъэпсыгъэм тишиолтыркэ мэхъанэшхо ил. Адыгейр Урысыемкэ пчэнщэр анахыбэу къызахъыжыхэрэм ашыщ хүнүм гүхэлхэр Ѣылхэр.

Адыгейм и Лышхээ: «ІофшІэнэм зэфэхьысыжь дэгъухэр фэхъунхэм фэшI АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэт нэбгырэ пэпчь ишьэрилхэр зэрифэшьуашэу ыгъэцкІэнхэ фае»



Шольырым ихэбээ күүхэм ыкIи муниципалитетхэм неп апашихээ щит пишэрыльхэм ягъэцкІэн, тапэкIэ анахьэу анаIэ зытырагъэтын фэе лъэнхэм атегуыцагъэх тыгъуасэ АР-м иминистрэхэм я Кабинет зэхэсигъоу иГагъэм. Ац тхамэтагъор ишьэрихъягъ Адыгейм и Лышхээ КүүмпIыл Мурат. Іофхъабзэм хэлэжсагъ АР-м и Къэралыгъ Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр.



Республикэм ишаа кадрэхэм алзэнхыокIэ правительствээ зэхъокIыныгъэу фэхъугъэхэм къацаацуугъ. Шыгуу къэдгъэкъяжын, шышхээум и 4-м Александр Наролиним премьер-министре IэнатIэр ежь ишьонгъоныгъэкIэ къыгъэтыльтигъ нэмыхыкI юфшапIэ зэрхъэрэм ыпкI къикIу.

Зэхэсигъом ильхъян Адыгейм и Лышхээ Александр Наролиним рэзэнгъэ гүшүлхэр фильтэзагъэх шуугайгъ къитэу министрэхэм я Кабинет пэщэнгъэ зэрэдэзэрихъягъэм фэшI. КүүмпIыл Мурат къизэрхигъэцэгъэмкIэ, А.Наролиним опытышхуу зэригъэтоотыгъэр нэмыхыкI юфшапIэ чыпIэм — Адыгэ Республикаа ирдэвэл Краснодар краим

иадминистрации ишаа (игубернатор) дэжь щыэм щигъэфедэцт.

— Уиссаунгъэ изытеткIэ ыкIи уишонгъоныгъэкIэ премьер-министрээм иIэнатIэр къэбгэтыльтигъ, ау командэм укъыхэнэжы. Лъэнхэм шхыалэу узфэгъэзэгъэцхэм ашыц Тэххутэмийкое ыкIи Тэуцожь районхэм, Адыгэкаалэ япсэупIэхэр эзтэгъэпсихъэгъэнхэр, инвестициехэмкIэ мычыпIэхэр джыри нахь хъопсагъо хъунхэм юф дэшIэгъэнхэр, индустриальн паркэу «Яблоновскэр» гъэпсигъэнхэр. Хэхъонгъэ тээзигъэшыщ проектхэм мыхэр ашыцых, республикэмкIэ мэхъанэшхо я. ГъэорышIэнхэм ыльэнхыокIэ опытуу пIэкIэлтыр бгэфедээз мы шыэрлыхэр зэрбгъэ-

цакIэштхэм сицихъэ тель, — къыхигъэшыгъ КүүмпIыл Мурат.

Джыри кадрэхэмкIэ зы унашьо зэрэшыIэр Адыгейм и Лышхээ къуугайг. Ежь ишьонгъонгъэкIэ ыкIи пенсием зэрэгшагъэм къыхэкIэу министрэу щитигъэ. Долэ Долэтбайрэ иIэнатIэр лукIижыгъ. Ильэс пчагъэхэм къакIоцI щитхуу хэльэу финанс лъэнхэмкIом пэщэнгъэ дызэрихъагъ.

— Уисэнхъят хэшшыкIышхо фууиIэу, пшьэдэкIыжышхо пхыизз уиофшэн зэрбгъэцэлгэштэй ишьуагъэкIэ республикэм ибюджет системэ зыпкI идгээуон, шольырым ежь ихахъохэр нахьыбэ тшынхэ тфызэшшокIыгъ. Про-

фессионал лъэшхэр зыхэт команда бгээпсын пльэкыгъ. ТапэкIэ зетхъащт финанс политикэр ыкIи шольырым и финанс документ шхьаалэ епхыгъэ юфшIэнхэр дгъэцакIэхэ зыххукI ведомствээ опытышхуу IэкIэлтыр къызэфдгъэфедэцт, — къуугайг республикэм ишаа.

Александр Наролинимрэ Долэ Долэтбайрэ гүшүIэр заштэм ильэс пчагъэхэм юф зыдашIэгъэх Адыгейм и Лышхээ, министрэхэм я Кабинет хэтхэм зэрафэрэзэхэр къуугайг.

АР-м и Премьер-министрэ ыкIи финансхэмкIэ министрствээ ишаа IэнатIэнхэм ахуяшхэр зэрэгшээфедэхэр КүүмпIыл Мурат къуугайг. Ац даклоуджырэ уахьтэм лъэпкI проект-

хэм, федеральнэ ыкIи республикэ программхэм ягъэцкIэн анахьэу анаIэ тырагъэтын зэрэфаэр къээрэугоильхэм къариуагъ.

— Юфэу дгъэцакIэрэм зэфэхьысыжь дэгъу фэхъуным, ар цыфхэм зэхашэнх фытэгъэпсихъагъ. Гъогу картэхэм къадаххэлтигъэ лъэнхэм пстэури зэшшотхынны тывлын фае. Ац пае министрэхэм я Кабинет хэт нэбгырэ пэпчь ишьэрилхэр зэрифэшьуашэу ыгъэцкIэнхэм, хабзэм зыкыныгъэ хэлхынны мэхъанэшхо и, — къыхигъэшыгъ КүүмпIыл Мурат.

АР-м и Лышхээ и пресс-къуулкыу.
Сурэхэр А. Гусевым түрихьгъэх.

Мэкъу-мэшымкIэ федэ

(ИкIэх.)

Елена Хлесткинам Адыгейм и Лышхээ рэзэнгъэ гүшүлхэр фильтэзагъэх ынаа къизэрратым фэшI ыкIи Мыекъопэ уштыпIэм хэхъоныгъэ егъэшыгъэнхэм пае ашIэнэу агъенафэхэрэм къатегуущыагъ.

«КъэкIхэрэм ягенетическэ амалхэмкIэ Урысые институтэу Н.И. Вавиловым ыцIэ зыхырэм къутэмэ 11 хэхъэ, анахыбэр зэртыр Урысые икIыбл. Къутамэхэм анахыжхэм ашыц Адыгейм щылажъэрэр. Станцием нахь дэгъюу юф ышIэнхэм тэгээпсихъэгъэ

пстэури икIоу IэкIэлт», — къуугайг Елена Хлесткинам.

Чыгхатэхэу итальянскэ къэгъэкIыкIэм тэтэу Адыгейм щашIагъэхэм афэхъэхыгъэу юфэу республикэм щизэшшуахыгъэм Лышхээ къитехуущыагъ ыкIи шольырым имэкъумэш хъызмэт нахьышум ыльэнхыокIэ зэблэхууныгъэхэр фэшыгъэнхэмкIэ къэкIхэрэмкIэ урысые институтым зэдэлжэхъэнгъэу дырьлэм ишьуагъэ къизэрэлжоштим ицыхэ зэрэтельтигъ къыхигъэцэгъ.

«Неп тэ анахьэу тиная зытетыр шольырым чыгхэтэ къэгъэхынэм

зышгээшшомбгъуугъэнхэр ары, ац пае Мыекъопэ уштыпIэм иамалхэр гъэфедэгъэнхэ фае», — къуугайг КүүмпIыл Мурат.

ИжыкIэ къагъэкIыштыгъэ пхьэшхэ-мышхэхэр икIэрикIэу зетгээцжээхэр игьюу зэрэштыр Елена Хлесткинам къыхигъэцэгъ. ГүшүIэм пае, Мыекъопэ уштыпIэм лъэпкI мини 3-м ехуу IэкIэлт, ахэм ашыцых къужьеу, мыэрысэу ыкIи къыпIэу «лъэпкI чылапхъэкI» заджэхэрэр. Мыхэм джащ фэдэу аххэхэх ижырэ адигэ пхьэшхэ-мышхэхэр купри. Шыгуу къэдгъэ-къыжын, ижырэ адигэ чыгхатэхэр зыфдээ къемыхъугъэ этнокультурнэ кIэнэу зикултичигу щыпсихъаагъэхэр арау зэрэштигъ.

Шлэнгъэ-гъэсэнгъэ зэдэлжэхъэнхэр джыри зы лъэнхыокIоу юф зыдашIэхэрэм ашыцых. Мыекъопэ къэралыгъо технологоческэ университетырэ Мыекъопэ уштыпIэмрэ игъэкIотыгъэу зэдэлжакъэх. Джащ фэдэу уштыпIэм зэзэггынгъэ дишыгъэ Адыгэ къэралыгъо университетми. Биологиер зээзгъяашIэхэрэр ятлонэрэ курсым къыщуублагъэу шлэнгъэ уштынхэм ахэлжакъэх. Адыгейм, Урысые инемыхыкI шольырхэм шхын къабзэ ашагъэфедэхэм пае уштынхэм яшьуагъэкIэ чылапхъэхэм якъихэхынкIэ лъэнхыокIеягъэхэм зарагъэшшомбгъун гухэлжхэр щыIэх. АшIэнэу агъенафэхэрэм ашыцых биологиекIэ егъэджхэрэу АКУ-м бжыххэм щизэхашэштхэр, къэкIхэрэмкIэ институтым ишIэнхэнэлжэхъэр

Гулчэу «Полярис-Адыгэя» зыфиорэм лъэнхыокIоу «Шлэнгъэ» тэгээпсихъа-гъэу зэхашхэхэрэ юфхъабзэхэм къягъэлгээгъэнхэр, Адыгейм иеджапIэхэм ашылжэхъэрэ кIэлэгъаджэхэм «генетика» зыфиорэм лъэнхыомкI яшIэнхэнэхэм ахагъэхоныр.

Адыгейм и Лышхээ зэшшуахынэу агъэнэфэрэ пстэури адыригъэштаг ыкIи мэкъу-мэшымхэм хэхъоныгъэ егъэшыгъэнхэмкIэ шлэнгъэ лъапсэу щыIэр гъэфедэгъэнхэм, юфышIэхэм ягъэхъазырын, сэнаушыгъэ зыхэль студентхэм, кIэлэджехаклохэм ягъэунэфынрэ IэнпIэгъу ягъэгъотыгъэнхэмрэ афэгъэхъыгъэу шышэрилхэр къышыгъэх.

АР-м и Лышхээ и пресс-къуулкыу



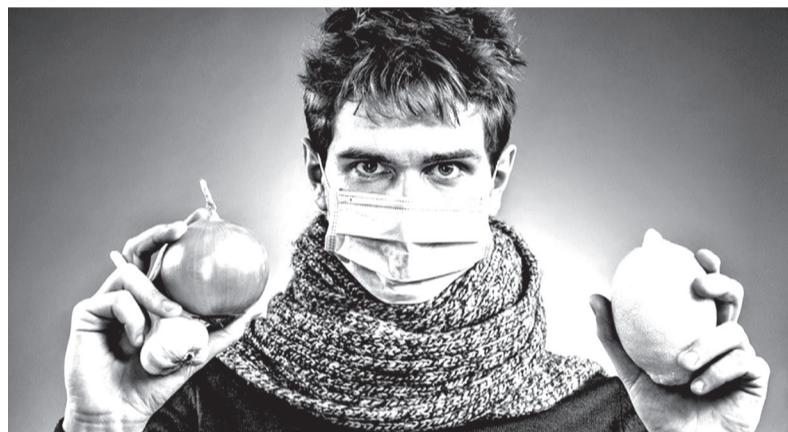
Республике общественнэ движе-ниу «Адыгэ Хасэм» ихэсашхээ хэхъигъэу, Щындже щыщхэу Мыекъупэ щыпсеххэрэм я Адыгэ Хасэм итхамэтагъэу, кIэлэгъэдже юфышIэнхэм иветеранэу ЕмтIыль Юсыф Ахъмэд ыкъом игъонэмисэу идуна зэрихъохыгъэр. Щымыэжжым иаххылхэм, игупсэхэм тафэххаусыхэ, якын адэтэгъощы.

«Адыгэ Хасэм» ихэсашхээ хэтхэмрэ гэзэтэу «Адыгэ ма-къэм» иредакции иофишIэхэмрэ.

УпчIэ — джэуап

КоронавирусыкIэу къежьагъэм фэгъэхыгъэ къэбарыр игъэкотыгъэу зими ышIэрэп, ау ар тищIэнэгъэ хэты зыхуугъэм къышыублагъэу уштыхнхэр ашIых, пэуцужышьущым, ар къэзымыгъэхуущым афэгъэхыгъэу шэнэгъакIэхэри щыIэ мэхъух. Анах упчабэу къеуцуухэ-рэм джэуапхэр къаретыжых Ростпотребнадзорым.

— Врачхэмрэ эпидемиологхэм-рэ къаIo бжыхъэр къизихъекIэ ви-русхэм апк къи-кIырэ зепахырэ узхэу къежьэ хабзэхэм коронавирусымкIэ Ioф-хэм язымет къэхъэх-льяштэу. Сыд фэдизэу ащ ущынэн фая?



— Зепахырэ узхэр къизхэкIхэрэ вирус лъэпк зэфэшхъафхэр къизэджехэу медицин практикэм бэрэ щагъунэфы. Анахэу бжыхъэкIы-мэф лъэхъанхэм узыр нахь хыильэу сымаджэхэм зэлчи. Псаунгъэр зэцэвимыгъэхэрэ щыIакIэр, врачхэм алорэр гъэц-кэгъэнэр, гриппыр къэзымыгъэхуущым па щыIэ привикэр зыхягъэхъэгъэнэр — мыхэр анахэу цыфхэри, ялахъилхэри зыухумэштхэм ашIых.

— Эпидемиологи-ческэ лъэхъан пэпчIкIэ грипп лъэпк зэфэш-хъафхэр къе-жъэнхэр хабза?

Хъауми анах грипп Ѣы-нахъор джэс къежъэнным тыфэхъазырын фая?

— Ильэс къэс пломи хъу-нэу грипп лъэпк зэфэшхъафхэм талокIэ. Джырэ уахтэм къэбар тIэклэлтэп 2020 — 2021-рэ ильэсхэм къежъэн ыльэкIы-штыр зыфдэм фэгъэхыгъэу. Ау зыщтымыгъэгъупшэрэп ильэс къэс гриппкIэ хыильэу сымаджэхэрэм, нэмэкI узхэри къизфызидхыхэрэм, зидунай зэригъэхъожхэрэм япчагъэ дунаимкэ зэрэбэр ары.

— Сыдигъуа ыкIи тыва гриппын пэуцужыырэ при-викэр зыщягъэ-ши хъущтыр? Тикъэралыгъо



къышашIыхэрэ вакци-нэхэмрэ IэкIыбым къы-щыдагъэкIыхэрэмрэ си-да зэрээтекIыхэрэрасм нэмэкIэу?

— Вакцинэр захальхэрээр шышихъэу мазэм иятлонэрэ Iах е Iоныгъо мазэр ары, сымэджагъэхэм япчагъэ къихэхь-нэу ымыгублэзэ. Ащ тегъэлсыхъэгъэ хэушхъафыкIыгъэ кабинетхэр щыIех, ахэм ашIихэр привикхэр зыщахалхъэхэрэ уахтэм тедзэу къизэIуахх. Вакцинэр IэзапIэм, сымэджэ-щым е ащ тегъэлсыхъафгъэу къизэIуахгъэ чыпIэм къиз-шихъягъэхълан плъэкIыщт. Урысаем къышыдагъэкIыгъэхэрэ IэкIыбым къышашIыгъэхэрэ зэрээтекIыхэрэ щыIэп. А зэ-пстэури псаунгъэм икъэх-хъумэнкэ дунэе организацем хъущт.

игъо зэрилъэгъугъэу къида-гъэхых.

— «Гриппын пэуцужыырэ при-викхэм Ioф ашIэрэн» — мы гушиIэхэр бэрэ агъафедэх.

ШыпкъэмкIэ, ахэм уащыгъу хъущта узыр къыбнэмысынымкIэ е хыильэу умысымэджэ-нымкIэ?

— ГриппкIэ усымэджэн зэ-рэплэкIыщтим вакцинэм къы-кыргэгъэч, ау умысымэджэхэнэу ащ ышын ылъэкIыщтэп. Къыхгэгъэштэйн фае, ау зы-халхъафхэрэм узыр хыильэу зэпичигъэу е ишIэнэгъэ зы-дихыгъэу къахэкIырэп пломи хъущт.

Коронавирусым пэуцужыгъэным ильэхъан предпринимательхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм фэгъэхъыгъ

Тишольыр ипарламент и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, ащ игуадзэхэу Iащэ Мухамэдрэ Шъэо Аскэррэ, парламент комитетхэм япащхэр, лыпльэн, упльэкIун къулыкъухэм ялIыклохэр бэмешIеу Iукиагъэх УФ-м и Федеральнэ ЗэлукIэ ФедерацаемкIэ и Совет РегламентымкIэ ыкIи парламент Ioфшэнэир зэхэшгээнымкIэ и Комитет итхаматэ иапэрэ гуадзэу Светлана Горячевам.

А хъугъэ-шIагъэм епхыгъэу республика парламентым изэхэсигьо Федеральнэ Законэу «Урысие Федерацием къэралыгъо упльэкIуныр (лыпльэнэир) ыкIи муниципальнэ упльэкIуныр щызэхэшгээнхэм фэгъэхъыгъ» зыфиорэм ипроект итегушыIэн къыхиубытэу Адыгэ Республиком предпринимательхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ и Уполномоченнэу Зэфэс Вячеслав къэхъязырыгъэ къэбарым едэуугъэх. Ар фэгъэхъыгъягъ коронавирусым зыщыпэуцужыхэрэ лъэхъаным предпринимательхэм яфедхэм-рэ яфитыныгъэхэмрэ къэухъумэгъэнхэм ыльэнэкIох Ioфхэм язымет.

— Ioф зытшIэрэм къышыублагъэу республикэм ипред-принимательхэм гьогогу мини 10-м ехъурэ зыкытфагъэзагъ. Ахэм азыныкъом янахьыбэр яфедэ хэлъэу зэшотхыгъ. Ильэс къэс зыкызэрэтфагъэзэрэ пчагъэм хэхьо. Ащ къегъельяго предпринимательхэм цыхъэ нахь къытфашы зэрэхъуяа. ТиофшэнкIэ анах къэгъэлья-гъон шхъаIэр ащ ишыхьат — бизнесым администривнэу зэрэтеункIэхэрэм индекс. Къыхэзгъэшын ашкIэ Адыгэим я 3-рэ чыпIэр зэрийгъыр, — къыуяагъ Зэфэс Вячеслав пэублэм.

Ащ къызэрхигъэшгээнымкIэ, пандемием ильэхъан янахьыбэр

зыкызэррафагъэзагъэр субси-дихэм япхыгъ. Анах зыгъэ-гумэкIыщтагъэхэр ОКВЭД-хэм ашIыхыбэ коронавирусым нахь зэрарыбэ зэригъэшыгъэхэм ахэфнэу зэрэмхуугъэр ары, анахэу ОКВЭД-хэу: 47,1-р, 47,8-р, 47,9-р, 45,2-р. Ащ къы-хэкIэ субсидие ахэм аратыгъэп. УФ-м и Правительствэ и Постановлениеу N 434-р ыкIи N 576-р заштэхэм ыуух Ioфхэр нахь къэбэрсырыгъэх. Адэрэ ОКВЭД-хэу коронавирусым зэрар зэрихыгъэкIэ альтыагъэхэмий игъом банкхэм субсидие къаратыгъэп.

— ГьогогуитIo Мыекьюоп прокуратурэм зыфэзгээзэнэу хуугъэ, Ioфыр зэшохыгъэнэм



ПОДДЕРЖКА МАЛОГО БИЗНЕСА

Пъэхэр къэухъумэгъэнхэм фэгъэхъыгъэу. Ioфхэм ашIихэм УФНС-м илIыклохэр къыхэла-жьэхээзэ тахэпльягъ, — къыхи-гъэштэй Зэфэс Вячеслав. Джащ фэдэу ащ къыхи-гъэштэй мы ильэсийм игъэтхапэ къышыублагъэу КНО-м упльэкIунэу ышыгъэхэмий. Уполномоченнэм ынаIэ зэрээтогъээрэ. ЛыпльэкIо къулыкъухэм ашIихэм упльэкIунхэр бэкIэ нахь макIэ ашIыгъэх.

Мы лъэнэкъомкIэ щыIэ за-конодательствэр нахь гъэтэрэ-зыгъэнымкIэ предложениеу Уполномоченнэм къыхыгъэхэр къыдалытагъэх ыкIи УФ-м ФедерацаемкIэ и Совет РегламентымкIэ ыкIи парламентскэ Ioфшэнэир зэхэшгээнымкIэ и Комитет агъэхыгъэх ахэм ахэпльэнхэм фэш. Ахэр зыфэ-гъэхыгъэхэр коронавирусым зэрар нахь зэригъэшыгъэхэр. Ахэм юридическе консультации ят-тыгъ, IэпыIэгъу тафэхъуяа. Банкым реструктуризациеу ри-гъэкIо къытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие альягъэхэмий игъом банкхэм субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэпхээ товар-хэр зыщхэрээр, шхапIэхэр зы-гъэхэр, туристическэ секторыр, транспортим итехническэ зытлет лыпльэхэрээр, парик-махерскэхэр, химчисткэхэр, цыфхэр зезыщхэрээр ары зы-кытфашы зыкызэррафагъэзагъэр субсидие ашIыхыбэр.

КъызэрэтолIэгъэ Ioфыр зэфэпхысэжкIыжьмэ, ахэм янахьыбэр унэе предпринимательхэм мыгъомылэ

Лъэпкъ проектхэр

Сомэ миллиарди 4-м ехъу мы ильэсым

УФ-м и Президентэу Владимир Путинир кіещакло зыфэхъугэ лъэпкъ проект 12-м щыщэу 11-р ары Адыгейм щыпхыращырэр. Ахэр гъэцкіэгъэнхэм пае шъольыр проект 50-у аштагъэм 2020-рэ ильэсым сомэ миллиарди 4,2-рэ пэуагъехъащ.



Аш щыщэу миллиарди 3,6-р федеральнэ ахьш, сомэ миллион 558-р республике бюджетын къихъэгъэшт, сомэ миллион 37-р муниципальнэ образованиехэм хагъехъошт. Агъенэфагъэм щыщэу сомэ миллиарди 3,7-рэ зытефэшт ювшэнхэм язшохын пае зээзгыныгъэхэм акъетхэгъахэх.

Лъэпкъ проектэу «Псауныгъ» зыфиорэм къышыдэлъытаагъэу зэшуахъщхэм сомэ миллион 829-рэ аштухъащ. Сомэ миллион 717-рэ зытефэшт ювшэнхэмкэ зээзгыныгъэхэр адашыгъахэх. А ахъщэмкэ Адыгэ республике онкологическэ диспансерым, Адыгэ республике ыкли Мыекъопэ къэл сымэджэшхэм, къэлэцыкхэм апае диагностиксэ гупчэм, ахэм зыяялзэхэр сымэджэшым, по-клиникхэм ящикигъэ оборудование, техникир афащэфышт.

Джащ фэдэу мы Лъэпкъ проектым игъэцкіэн пае аштэгъэ шъольыр проектэу «Развитие системы оказания первичной медицинской по-

моши» зыфиорэм къышыдэлъытаагъэу мы ильэсым ФАП 23-рэ кіэ ашын гухэль ял, 19-р рагъежъэгъах.

«Гъэсэнгъ» зыфиорэм проектым игъэцкіэн пае сомэ миллион 866-рэ агъенэфагъ. Ашкіэ нэбгырэ 1100-мэ атэлъытаагъэу Мыекъуапэ ыкли нэбгырэ 250-мэ — станицэ Ханскэм ашырагъежъэгъэ еджаплэхэр аухыжъыщых, еджеплибгумэ спортзалхэр ашагъекъижъыщых, нэмикіэу къэлэеджаклохэм хэхъонгъэхэр ашынхэм фытегъэпсихъэгъэ ювшэн зэфэшхъяфыбэ зэшуахъыщ.

Лъэпкъ проектэу «Культурэм» къышыдэлъытаагъэхэм яхырышын 2020-рэ ильэсым сомэ миллиони 106-рэ пэуухъащ. Ашкіэ культурэм и Унэу 5 республикэм мы ильэсым щагъекъижъыщ, къуаджэу Фэдэ кіэу щырагъежъягъэм ишын аухы. Джащ фэдэу культурэм ыльэнкъокі гъэсэнгъэ зыщарагъэгъотырэ учреждениехэм, библиотекхэм ящикигъэхэр афащэфыштых.

«Щынэгъончэ ыкли шэпхъэ-

шүхэм адиштэрэ гъогхэр» зыфиорэм лъэпкъ проектым къышыдэлъытаагъэу 2020-рэ ильэсым зэшуахъщхэм сомэ



миллион 637-рэ аштухъащ. Ашкіэ автомобиль гъогу километрэ 49-рэ агъэцкіэжъыщ, агъекъижъыщ, видеокамерэ 52-рэ агъэуцун гухэль ял.

«Предпринимательствэ цыклюм ыкли гурытм іэпүэгъу афэхъугъэныр» зыфиорэм ихырышын сомэ миллион 267-рэ мы ильэсым пэуухъащ. Аш къыхъэгъэу «Мой бизнес» зыфиорэм Гупчэм, экспортным іэпүэгъу егъэгъотыгъэнымкэ Гупчэм пшъерильэу ялэхэм ягъэцкіэн пае ахъщэхэр афэхъох, езгэжэгъэхэр фермерхэм грантхэр, субсидиехэр аратых.

«Демография» зыфиорэм проектым игъэцкіэн пэуухъанэу мы ильэсымкэ сомэ миллиардрэ миллион 237-рэ агъенэфагъ. Мыш къышыдэлъытаагъэу Адыгейим икъэлэ шъхъаэ зы къэлэцыклю йыгыпэ щаухыжъыщ, щы рагъежъэшт. Джащ фэдэу спорткомплексэу мыл



зытель площадкэ зиэр аухыгъ, джыри комплекси 4 рагъежъагъ.

Мы проектым ихырышын пае къэлэцыклю къызэрхъухъэгъе унагъохэм іэпүэгъу ятгъэенным фытегъэпсихъэгъэ шъольыр проектэу аштагъэм къышыдэлъытаагъэу ягъот маклэу унгъо 3407-мэ ахъщкіэ адэлаагъех.

Лъэпкъ проектэу «Псэунэр ыкли къэлэ щылаклэр» зыфиорэм къышыдэлъытаагъэу зэшуахъщхэм сомэ миллиони 176-рэ пстэумкіи аштухъащ. Мыгъэ ашкіэ общественнэ чыпэ 14,

ектым къышыдэлъытаагъэу зэтирагъэпсихъе.

«Экология» зыфиорэм Лъэпкъ проектым игъэцкіэн сомэ миллион 98-рэ пэуухъащ. Аш ихырышын пае аштэгъэ шъольыр проектэу «Чистая вода» зыфиорэм къышыдэлъытаагъэу къуаджэу Кошхъаблэрэ селоу Красногвардейскэмрэ ашыпсэухэрэм псы къабзэ ашкіэзгъэхъащ псэуалъэхэр аашашых. Къэлэшт 2021-рэ ильэсым аш фэдэ псэолэ 15 муниципальнэ образований 5-мэ ашагъэцкіэжъынэу агъенэфагъ.

Мы лъэпкъ проектым игъэцкіэн пае аштэгъэ шъольыр проектэу «Мэзхэр къэгъэнэжыгъэнхэр» зыфиорэм къышыдэлъытаагъэу мэзым машом зыкыншиштэмэ аш зэрбээнштхэр ыкли чыгхэм ягъэтэйсхан ящикигъэгъэ технике зэфэшхъафхэр ашэфгъэх, мэз хызимэт ювшэнхэр зэшуахъыгъэх.

Пыдзээфэ пытэхэм узэрэдэзекштим исистемэ гъэпсигъэенным фэгъэхыгъэ шъольыр программэм къышыдэлъытаагъэу, хэклийм идэшын фэгъэзэгъэ региональнэ операторым иоффшэн пэуухъанэу сомэ миллион 30 федеральнэ бюджетым къышыгъэу къатупшыгъ.

Лъэпкъ проектэу «Цифровая экономика» зыфиорэм къышыдэлъытаагъэу Адыгейим щыпхыращытхэм сомэ миллиони 4,3-рэ, «Международная кооперация и экспорт» зыфиорэм игъэцкіэн сомэ миллион 27-рэ аштухъащ.

ХҮҮТ Нэфсэт.



Хыкум приставхэм къаты



Сомэ мин 78-рэ къизэкIигъэкIо- жъыгъ

Республикэм икъэлэ шъхьаэ дэс хуульфыгъэм банкам кылхыгъэ чыфэр игъом зэрэrimытыжыгъэм къиххэкъеу сомэ мин 78-рэ зэтехъуагъ.



Хыкумым унашьюу ышыгъэм диштэу хыкум приставхэм я Мьеckъопэ къэлэ отдел хуульфыгъэм ылтэ-ныкъокъе Ioф къизэуихыгъ.

Хыкум приставым улъякунхэр ригъэкIокъиххээ, хуульфыгъэм автотранспорт тетхагъеу ыгъеунэфыгъ, аар ыгъефедэн фимитынен унашуюу ышыгъ.

Чыфэр зытельным а къэбарыр зызэххэм кредитнэ организацием зэхэубытагъеу ахьщэр фыригъеххажыгъ.

КIэлэпIупкIэр...



Хыкум приставхэм яотделэу Красногвардейскэ районым щылэм икъулыкъушIехэм Ioфэу агъэцэкIагъэм ишIуагъэкъе кIэлэпIупкIэм итынкIэ сомэ мин 400 хуурэ чыфэр хуульфыгъэм къыпщыныжыгъ.

Автомобилыр зерифэнэмкIэ ифитыныгъэ зэтырагъэуцожынным фэшI зыныбжь имыкъугъэ исабийхэм атефэрэ ахьщэр аш афызэкIигъэкIожыгъ.

Хыкум приставхэр чыфэр зытельным пчагъэрэ Iуклахъэх, дэгүшүагъэх, аар ахьщэр къизэкIигъэкIожын зэрэфаам аар егуушысагъэп. Аш къыххэкъыкъе егъэ-зыгъэкъе ахьщэр къырагъэпщыныжыгъ.

Игъом птын фae

Мьеckъуапэ Ioф щызышIэрэ унэе предпринимателым хэбзэлаххым итынкIэ чыфэрэ зэуигъекIагъэр хыкум приставхэм къырагъэпщыныжыгъ.



Хъакъулах инспекцием зэкэмки сомэ мини 120-рэ фызэкIигъэкIожынен аш щытыгъ.

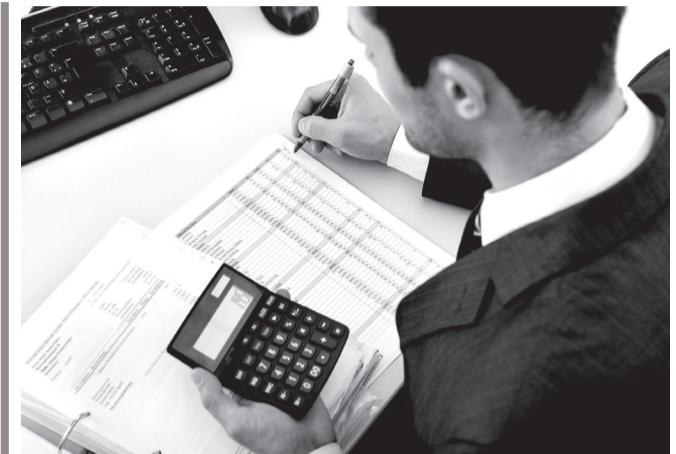
Хыкум приставым предпринимателым мылькоу илэр зеригъешлагъ, аш арест тырильхагъ. Аш ыуж хуульфыгъэм чыфэрэ тельтир къыпщыныгъ.

ЯзекIуакIэ зэрэмьтэрэзыр агурагъаIo

КIэлэпIупкIэр игъом зымытыхэрэм язекIуакIэ зэрэмьтэрэзыр агурагъэгъеням, зытефхэрэм пшъэдэкIожь пхъашэ ягъэххыгъеням хыкум приставхэм анаэ тет.

Пшъэрлыхэр пъэцэкIагъэ зэрэххурэм еж ышхъеххээ льэппльэ республикэм ихькум пристав шъхьаэ. Хэбзэгъеуцугъэм мы лъэнкъомкIэ къидильтэрэ шапхъэхэр агъэлъяшыгъех, ны-тыхеу зипшъэрлыхэр зымыгъэцакIехэрэм уголовнэ Ioфхэр къалагъэтаджэхуу къыххэкъи. Аш Ioфыр нэшумыгъесэу, алментхэр игъом ыкъи икъоу шъутынхэу хыкум приставхэр къышоджхэх.

Хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу и Гъэ-юрышланIэу Адыгэ Республикаем щылэм Ioфхъабзэу «Хыкум приставхэр – КIэлэцыкIухэм атай» зыфиорэр ильэс къэс зэхечэ. КIэлэпIупкIэмкIэ чыфэхэр къаы-



хыжыгъээнхэм пае зипшъэрлыхэр зымыгъэцакIэрэ ны-тыхэм адэжь хыкум приставхэр makloх, ахэм адэгүшүүх, язекIуакIэ зэрэмьтэрэзыр агурагъэло. Сабыйм ипчункIэ хэбзэгъеуцугъэм къыгъээнэфэрэ лъэ-ныкъохэр зымыгъэцакIехэрэм административнэ пшъэ-дэкIожь зэрэхыщтим даклоу, уголовнэ Ioфи къафы-зэуахын зэралъякIыщтыр apalo. Зэдэгүшүүгъхэм ахэлжхээх динлэжхэр, муниципальнэ образованихэм, гурит еджапIехэм ялаацхэр, къэбар жууцээм иамалхэм ялтыкIохэр, нэмыххэр.

Джащ фэдэу кIэлэпIупкIэр зымытыхэрэм Ioф зы-щашиэрэ организацием ябухгалтериехэр хыкум приставхэм аулъякIух, охтэ гъэнэфагъэм къэралы-гъом икъинхэ зэрэфимытхэм фэгъэххыгъэ унашьюхэр ашых, административнэ хэбзэукононгъэ зэрэшхыгъэм-кIэ протоколхэр зэхагъеуцох, уголовнэ Ioфхэр къы-зэуахых, чыфэр зытельхэм ямыльку арест атыральхээ, IoвшланIэ чыпIэ зымыгъэхэм цыфхэм IoвшланIэ языгъэвтээрэ гулчэм иучет хагъеуцох. Мы унашьюхэм зэкIеми пшъэрыльзэу ялэр зы – сабийхэм къатефэрэр игъом ыкъи бирсыр къыпымыкIэу ны-тыхэм къатынрары.

Тазыр 20-м ехъу къыпщыныгъ

Мьеckъуапэ щыпсэурэ хуульфыгъэм тъогурыкIоным ишапхъэхэр пчагъэрэ зэриукъуагъэхэм къыххэкъеу сомэ мин 17 зытефэрэ тазыр 20-м ехъу къытыралъхагъ.

Хыкум пристав-гъэцэ-кIаклох чыфэрэ зытельным зы-о-кIэм тазырыр къыпщынын, унашьор игъом зымыгъэца-кIэкIэ къызэ-кIигъэкIожын фаем джыри хэхъоньшь, аар сомэ мин 22-м шIокъын зэ-рилъякIыщтыр гуригъеуагъ.

Къулыкъу-шIэм къыриуа-гъэр хуульфы-гъэм къыгурлыуагъ, чыфэр къыпщыныгъ, ашкIэ Ioфыр зэфашыжыгъ.



**НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ТХЬАРКЬОХХО Адам.**

Прияжнэхэм яхыкум

Прияжнэхэр зыхэлэжьэхэрэ хыкумыр адрэхэм зэратекырэр мары: бзэджэшлагье зэрихьагьекэ агъэмисэрэм илэжьэ-имылажьэм иофи-тъо изэхэфын фэгээзагъэу хүхэрэр цыиф жуугъэхэм ялтыклохэр ары нахь, профессиональне хыкумышихэр арэп.



Урысие Федерацием и Уголовнэ-процессуальнэ кодекс (УПК РФ) ия 324-рэ статья кызызериорэмкэ, аэрэ инстанцием хэхьэрэ хыкумхэм апае мы кодексым кыдилтытэрэ шапхэхэм атетэу присяжнэ заседательхэр зыхэлэжьэхэрэ хыкумыр реклокы. Агъэмисэрэм ежь ишоигъоньгэ тетэу присяжнэхэр кыхэлажьэхээз иофи изэхэфын макло.

Агъэмисехэр ашыщэу зынэбгыре э нэбгыре заулэмэ присяжнэхэр зыхэлэжьэхэрэ хыкумыр ашоигъуаджэ хуме, ахэм яхыгъэ уголовнэ иофи шхъяфу хэплъэнхэм иофи гъо тегущыиэх.

Уголовнэ иофи хэушхьяфыкыгъэу хэплъэнхэм иамал щымыиэ хуме, присяжнэ засе-

дательхэр зыхэлэжьэхэрэ хыкумыр аш хэлплье.

Хыкумым изэхэсигьо зыщыиэштия загъэнэфэрэ нэужым тхамэтагъор зезыхъэрэм инашьо тетэу зэхэсигьом исекретарь е хыкумышиым илэпийгъу присяжнэ заседателэу щытыщхэмкэ кандидатхэр хыкумым чэль спискэхэм къахахы. А зы нэбгырэр илэсэн кыклоц присяжнэ заседателэу зэ ныиэп хыкумым изэхэсигъохэм ахэлжэн зэрэфитыр.

Прияжнэ заседательхэу е прияжнэ заседателинхэмкэ кандидатхэу щытын фимитхэр:

1) прияжнэ заседателинхэм-

кэ кандидатхэм яспискэ зыщызехагьэуцорэм ехъулэу зыныбжэ ильэс 25-рэ мыху-гъэхэр;

2) хыкумым атырилхэгээз пальэр зытырамыхыжигъэхэр;

3) хыкумым зеригъзунэфы-гъэмкэ, юридическэ пшъэдэ-кыж ахынным фытэмыгъэ-псыхагъэхэр;

4) наркологическэ е психо-неврологическэ диспансерым учетым щыхагъэуцагъэхэр.

УФ-м и УПК кыгъэнэ-фэрэ шыкло-тетэу прияжнэ заседательхэу щытын фитхэн:

1) бзэджэшлагъэр къэушы-хъятыгъэ хуугъа?

2) зиоф алерэм а бзэджэ-шлагъэр зэрэзэрихагъэр къэуш-хъятыгъэ хуугъа?

3) зиоф алерэм ара лажэ-зиэр?

Зиоф алерэм илажэу за-ллытэкэ, пхъэш дэдэу дэмьи-зеклонхэр тэфэ-темыфэм иофи къаэти.

Тхамэтагъор зезыхъэрэм кышыирэ посльэ кээким ынж зыщызэхагъушыиэжхэрэ унэм присяжнэ заседательхэр ехъэх инашьо ашынным пае. А унэм присяжнэ заседательхэм анэмьи итынэ щытэп.

Прияжнэ заседательхэр зыхэлэжьэхэрэ хыкумым иофи-шэн зериублэрэр къэралыгъо гъэмисакломрэ ухумакломрэ пэублэ гүшүэхэу къашыхэрэр ары.

Къэралыгъо гъэмисаклом зыфагъэмисэрэр къыреоты-

кы ыкчи ыаубытыпхэхэу къа-хыхъэрэм зэрахэлэштхэ шы-кээр къыреотыкы.

Ухумаклом (очилым) зиоф алерэм зэрэзэгыгъэм тетэу зерагъэмисэрэмкэ лъапсэу къаэкихагъэхэм еклонлакэу, ептилкэу афыриэр, ыаубытыпхэштэ къапкырыкызэ, къыреотыкы.

Прияжнэ заседательхэм агъэмисэрэм цыифым, зэрар зыхыгъэм, шыхытхэм, экспертын уччэхэр аратын фитых. Тхамэтагъор зезыхъэрэ хыкумышиым а уччэхэм къэклу-кэу яэштия егъепсы.

Бзэджэшлагъэр зыфа-гъэмисэрэм етъиты-гъэу уучиэ шыкло-тетэу прияжнэ заседательхэу щытын фитхэн:

1) бзэджэшлагъэр къэушы-хъятыгъэ хуугъа?

2) зиоф алерэм а бзэджэ-шлагъэр зэрэзэрихагъэр къэуш-хъятыгъэ хуугъа?

3) зиоф алерэм ара лажэ-зиэр?

Зиоф алерэм илажэу за-ллытэкэ, пхъэш дэдэу дэмьи-зеклонхэр тэфэ-темыфэм иофи къаэти.

Тхамэтагъор зезыхъэрэм кышыирэ посльэ кээким ынж зыщызэхагъушыиэжхэрэ унэм присяжнэ заседательхэр ехъэх инашьо ашынным пае. А унэм присяжнэ заседательхэм анэмьи итынэ щытэп.

Прияжнэхэм анах шхъя-ло-тэйрэхээрэ хыкумым иофи-шэн зериублэрэр къэралыгъо гъэмисакломрэ ухумакломрэ пэублэ гүшүэхэу къашыхэрэр ары.

Джэуапхэр зэрйт тхамэтагъор зезыхъэрэм къаэти эшти, аш епхы-гъэу унашьо ешы зиоф алерэм зэрэуухыгъэм фэгъэхы-гъэу юшын ыльэкыицт.

Сыгъор зыщыккорэ залым къа-гъээжбы.

Прияжнэ шхъялэм джэуапхэр зэрйт тхамэтагъор зезыхъэрэм ретыжбы. Тхамэтагъор зыгъэмисэрэмкэ юфыр лъагъэхэм къыретыжбы. Унашьом ар къеджэ. Залым чэсхэр юфыр лъагъэхэм къыретыжбы. Уголовнэ иофи игъусэ материалхэм ахилхъаным пае унашьор тхамэтагъор зыгъэмисэрэмкэ юфыр лъагъэхэм къыретыжбы.

Прияжнэ заседательхэм янашьо къызеджэхэрэ нэужым лъэныкъохэр хэлажьэхээ, хык-кум зэхэфын иофи лъагъэхэм къыретыжбы.

Зиоф алерэм зэрагъэхыя-гъэмкэ унашьоу присяжнэхэм ашыгъэм къызеджэхэрэ ынж зыгъэмисэрэмкэ юфыр лъагъэхэм къыретыжбы. Гражданскэ искум, пкыгъохэу ыаубытыпхэ шын пльэкынэу къыхагъэхэм япхыгъэ иофи лъагъэхэм къыретыжбы.

Зыгорэкэ зиоф алерэм агъэмисагъэхыя-хуме, зыгъэмисэрэмкэ бзэджэшлагъэр къызхэкын-гъэм, пшъэдэхыжигъэу ыхыштым юкчи нэмыкхэм япхыгъэ иофи лъагъэхэм къыретыжбы. Ахэр зэкэ зыз-хагъэхэрэ нэужым лъэныкъохэм язэнэкъохуурагъажьэ, ахэм ауж къэгүүшүэх ухумакломрэ зиоф алерэмрэ.

Прияжнэ заседательхэм зиоф алерэм зэрэуухыгъэмкэ унашьоу ашыгъэр тхамэтагъор зезыхъэрэм къаэти эхэхынэу юшти, аш епхы-гъэу унашьо ешы зиоф алерэм зэрэуухыгъэм фэгъэхы-гъэу юшын ыльэкыицт.

Адыгэ Республикаан и Конституционнэ Хыкум къеты

Урысие Федерацием и Конституционнэ Хыкум иофишэнэхэмкэ кодексим ия 392-рэ статья иа 1-рэ йахь Урысие Федерацием и Конституции димыштэу ылъытагъ, сида пломэ хэбзэнчэу цыфыр иофи-шаплээм зэрэуагъэхыгъэмкэ зэрарэрэ рагыгъэр кыфалъэгъужынны пае хыкумым лъэту тхылкээ зызщыфигъэзэн ыльэкыицт пальэр аш къыщыгъэнэфагъэу юшти.

Хыкумым инашьо къызэрэ-шиорэмкэ, Урысие Федерацием иофишэнэхэмкэ икодекс им 392-рэ статья иа 1-рэ йахь Урысие Федерацием и Конституции (ия 19-рэ статья иа 1-рэ йахь, ия 46-рэ статья иа 1-рэ йахь) диштэрэп, сида пломэ моралынэ лъэныкъомкэ зэрарэрэ рагъэхыгъэр кыфа-

лъэгъужынны пае цыфым лъэту тхылкээ зызщыфигъэзэн ыльэкыицт пальэр къыгъэнэфагъэр.

Мы иофи иуплъэктун фе-жэнхэмкэ лъапсэу хуугъэр ФСИН-м иакадемие икурсан-тэу Чэтыхъэ Рэмэзан ильэту тхылкээ арэп, сида пломэ моралынэ лъэныкъомкэ зэрарэрэ рагъэхыгъэр кыфа-

лъэгъужынны пае цыфым лъэту тхылкээ зызщыфигъэзэн ыльэкыицт пальэр къыгъэнэфагъэр. Хыкумым аш зыфигъази, зэрэуагъэхыгъэмкэ унашьоу аш къыгъэнэфагъэр зэрэуагъэхыгъэмкэ къуачэ имы-лъэхэу хуугъэр, къулыкъуми пидзэхыгъэр. Нэужым етланы аш хыкумым зыфигъэзагъ, хэбзэнчэу зэрэуагъэхыгъэмпэе пае сомэ мин 500 аш пальэр еджа-пээм къычагъэхыгъэр, курсант

иэнатэми юагъэхыгъэр. Хыкумым аш зыфигъази, зэрэуагъэхыгъэмкэ унашьоу аш къыгъэнэфагъэр зэрэуагъэхыгъэмкэ къуачэ имы-лъэхэу хуугъэр, Чэтыхъэ Рэмэзан аш къыгъэнэфагъэр зэрэуагъэхыгъэмкэ.

Аш нэужым Урысие Федерацием и Конституционнэ Хыкум аш зыфигъэзагъ, Курсант эзирэлтийтээмкэ, иофишэнэхэмкэ кодексим зэхъохын-гъэхэр фашыфэхэ нэс иофишэнэхэмкэ фитынгъэу ил ахьшэ къыфалъэгъужынны юкчи аш дахлоу иофи иофишэнэхэмкэ фитынгъэу илэхэр зыпкь рагъэуцожынхэм къэдэунэу е хыкумэу аш фитынгъэхэр зыпкь изгъэуцожынхэм ышыгъэ унашьом ынж мэзиц пальэрэ лъэту тхылкээ аш къыгъэнэфагъэр.

Мы унашьор къыдилытээ, общэ юрисдикциемкэ хыкум Чэтыхъэ иофи хэплъэжынэу Конституционнэ Хыкум мэзиц шын пльэкынэу къыхагъэхыгъэм къыретыжбы. Ряганскэ хыкумым тхылъэу къызхэхыгъэм хэплъэн ыдаг-гъэп юкчи аш къызхэхыгъэм къыретыжбы. Иофишэнэхэмкэ кодексим зигугуу къышыирэ ша-хъэр аш. Аш къызэрэдильтийтээмкэ, иофишэнэхэмкэ ифитынгъэхэр зэрэуагъэхыгъэр зишэхэгъэрэ мафэм къыщыубла-гъэрэ мэзицым юкчи аш къызхэхыгъэм къыклоц, зэрэ-уагъэхыгъэмкэ унашьоу ашыгъэр къызыратыгъэхыгъэр мафэм къыщыгъэхыгъэрэ зы мазэм юкчи искыр ытын зильэкыицт. Хыкумым зэрильтийтээмкэ, Чэтыхъэ Рэмэзан аш къыгъэнэфагъэр зыпкь рагъэуцожынхэм къэдэунэу е хыкумэу аш фитынгъэхэр зыпкь изгъэуцожынхэм ышыгъэ унашьом ынж мэзиц пальэрэ лъэту тхылкээ аш къыгъэнэфагъэр.

Мы унашьор къыдилытээ, общэ юрисдикциемкэ хыкум Чэтыхъэ иофи хэплъэжынэу Конституционнэ Хыкум мэзиц шын пльэкынэу къыхагъэхыгъэм къыретыжбы.

Адыгэ Республикаан и Конституционнэ Хыкум къеты искекратиат

Тиспортсмен цЭрыХохэр

Дышъэм фэбэнэрэ Заур

Щынныгъэм кыныгъохэр кыщызэринэкынхээ, спортышом цэрыо щыхуугъэ Беданыкъо Заур кытфилотагъэр, тренерхэм яеплыкIэхэр тшоогъешэгъоних.

Урысъем спортымкэ изаслуженнэ мастеруу Беданыкъо Заур Мыекуапэ кыщыхуугъэ. Ильэси 10-м итэу дзюдомкэ башуу ри гъэжьагъ. Иныбджэгъухэм ахэтэу зэнэкъокхэм зафигъехазыры шоогъуагъ, ау дэеу зэрээхихырэм, зэрэсмыаджэрэм афаш спортехжэлэх хэхигъэм агъакуагъ.

Адыгейим физкультурамкэ ыкы спортымкэ и Гупчэу сэкъатныгъэ зиэхэр зыщаагъасэхэрэм кэлэ ныбжыкъэм илэпэлсэнныгъэ щыхигъахуу фежьагъ. Еджаплэм ипащэу Татьяна Букримовам зэрилтийтэрэмкэ, Беданыкъо Заур итэом спорт еджаплэм куяагъэ.

Шъэожыыр илэгъухэм куячэй илэмкэ кахашищыгъэп. Гуэтныгъэу хэлтэр тренер-кэлэгъаджэхэм кыхагъашыгъыгъ. Физкультурамэрэ спортымрэ апышаагъэу зэрэштым ишүаагъэкэ илсауныгъэ нахь пытэ хуугъэ, куячэй ыпсыхъэу фежьагъ.

Медальхэр, ЧыпIэхэр

Дээу зэхээхыхэрэм дунаим дзюдомкэ язэнэкъокуу З. Беданыкъом джэрзыр кыщихыгъ. Урысъем ихэшыпкыгъэ команда хэтэу зэбанэм, дышъэр кынфагъашошаг.

З. Беданыкъом Урысъем дзюдомкэ гъогогъуу 10 дышъэр кыщидихыгъ. Ильэси 10 зыпкэ итэу зэрэбэнагъэр спортышом хэшьыкъ фызицхэрэм агъашагъ.

Урысые Федерацием и Кубок гъогогъуу б кыдихыгъ. Европэм изэнэкъокуу дышъэр гъогогъуу 2, Урысъем ихэшыпкыгъэ команда хэтэу тюгогогъо дышъэр кыхыгъэх.

Олимпиадэ джэгунхэр

Дээу зэхээхыхэрэм 2013-рэ ильэсем Олимпиадэ джэгунхеяягъэхэм З. Беданыкъом дышъэр кыашихыгъ. 2017-рэ ильэсем Олимпиадэм тыжыныр кыщидихыгъ.

Хэзэгүү ыкы дунэе зэукигъухэм Беданыкъо Заур хагъеунэфыкъирэ чыпIэхэр кыашихыгъэх.

Спорт унагъу

Беданыкъо Заур спорт унагъом щаплыгъ. Ятшэу Рэмэзан ССР-м дзюдомкэ изэнэкъокуу дышъэр кыщидихыгъ, спорт зэукигъухэм хагъеунэфыкъирэ чыпIэхэр кыашихыгъэх. Адыгэ

Республикэм изаслуженнэ тренер, Адыгейим дзюдомкэ спорт еджаплэу Кобл Якубэ ыцэ зыхырэм ныбжыкъэхэр щегъасэх. Беданыкъо Заур ятшэу Байзэт Урысъем спортымкэ изаслужен-нэ тренер.

— Сятаэр сяташэу Рэмэзан-рэ тренерэу силэх, — кыелуатэ Беданыкъо Заур. — Спортым тиллакъо шулыкэ зэрэшашээрэм сырэгушо.

3. Беданыкъом унагъо ил, пышшэжъэжье кыфэхуугъ. Мыекъопэ кыэралыгъо технологическэ университетын экономикэмкэ ифакультет кыуухыгъ.

Шыр егъэлъапIэ

— Дзюдор спорт лъэпкъеу кыхихсхыгъ, — кыелуатэ Беданыкъо Заур. — Шы спортыри сикIас. Шым сыйтесэу сизыгъэсэфыгъо уахтэ згээжконоыр шэнышуу сферхуугъ.

Шы Хасэм хэтэу З. Беданыкъор зекIохэм ахэлажээ. Шым удэгүүшIэмэ, укызээшишыкIэйтэ. Шымрэ цыфымрэ азыфагу шыыпкъэныгъэу илъым мэхъэнэ ин реты. «Узыфэшыпкъэр кыыпфэшыпкъэжыгъ», — Беданыкъо Заур.

МэфэкIхэм уагъэгъуаз

— Адыгэ Республикэм и Мафэ, адыгэ шуашэм и Мафэ, адыгэ



Беданыкъо Заур мабанз.

быракъым и Мафэ Беданыкъорыгу ютуу ахэлажээ. Шыгъачэхэр лъэшэу шоогъешшэйтэйх. МэфэкIхэм тишилакъэ кызыэрэгъэдахэрээр, лъэпкъхэр зэрээфащэхэрээр Заур тизэдэгүүшIэгүү кыщыхигъэшшэгъэх.

Адыгэ шуашэм идэхагъэ кытегущыи зыхуукъэ, лъэпкъ гушигээр щынныгъэм зэрэшыпхырищырэр ынэгу кээльягъо. «Адыгэ шуашэр зыщыпльэмэ, адыгайзэу зепхэрээм нахь куоу угупшигъ», — кытиуагъ Заур.

ЕпллыкIхэр

— Беданыкъо Заур тиспорт еджаплэу Кобл Якубэ ыцэ зыхырэм зыщегъасэ, яти тиофшаплэ тренерэу ыт, — кыелуатэ Адыгэ Республикэм дзюдомкэ ихэшыпкыгъэ команда итренер шыхаалуу Бастэ Сэлымэ. — Заур дзюдом гукIэ фэшагъ. Спортым еклоллакъэу фишырэмкэ ныбжыкъэхэм щысэ афэхуу. «Сыпшыгъ, сферхэжыгъ» —



Адыгэ шуашэр шыгъэу шым тесир Заур.

ащ фэдэ гүүшIэхэр кынхохэзыкIи зэхэсхыгъэп. «Іэпэлсэм иеджапI» зыфиорэ зэхахээр зэхещэ, дзюдом кэлэеджаклохэр фефьасэх.

Мыекъопэ бэнэпIэ еджаплэ шагъэсагъэхэр кэлэцакло фэххуухээ, ильэс къэс щилэ мазэм егъэджэн зэхахэхэр Адыгэ кыэралыгъо университетын физкультурамэрэ дзюдомрэкэ и Институт щызэхаша. Санкт-Петербург, Москва хэхүү, Кыбылэ шыольырый, нэмийхэм кыарыгыгъэхэр щызэокIэхэш, ныбжыкъэхэр зэнэкъокхэм афагъэхазырх.

— Беданыкъо Заур бэнаклохэм шысэшу афэхуу, — кытиуагъ Налтык кыкыгъэ Сэралл Олег.

— ШыкIэшүхэр аргэлэгъэхүү.

— БэнэпIэ алырэгүүм шыкIэ хэхигъэхэр Беданыкъо Заур кыншегъэльягъо, — иепллыкIхэм тащегъэгүүзэ Санкт-Петербург шыпсэурэ Улан Гуртууевим.

— Зигъэптийээ, ошэ-дэмышигъэу ба бээз мэбэнэ. Заур ныбджэгъушуухэр илэх. Мыекъуапэ сыйдеджээзэ нэйусас тызэфхуухэр. ГукIэгүү зыхээлэ цыфуу щыт.

Ильэс къэс хэгъэгүүм изэнэкъокуу дышъэр кыщыхынныр сида зэбгээшшэштэр? Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Беданыкъо Рэмэзан зэрилтийтэрэмкэ, гъехагъэуу пшынгъэм уемыгупсэфылэу Йоф зыдэвшэжыгъын фае. Заур спортышом щыцэрио зышыгъэр игуетыгъ ары.

Батырыр спортым зэрэпильным ишуагъэкэ илсауныгъэ нахь пытэ хуугъэ. Физкультурамэрэ щыщ шыкIабэ спортышом щегъэфедэ. Килограмм 81-м нэс къэзыщэхэрээм ябэнызэ, дунаим гъехагъэу щишигъэм Адыгэ Республикэм щыцэ лягэу спортышом щиэтигъ.

Мы мафэхэм хэгъэгүү, дунэе зэукигъухэм Беданыкъо Заур зафегъэхазырх. Опсэу, Заур! Уимурадхэр Тхээм кыбдегъэхүүх.

ЕМТЫИЛЬ Нурбий.

Зэхээшагъэр
ыкы кыыдэзыгъэ
гъэкIыэр:
Адыгэ Республикэм
льэпкъ ИофхэмкIэ,
ІэкIыб кыэралхэм ашы-
псэурэ тильпэкэгъэх
адырIэ зэхы-
ныгъэхэмкIэ ыкы
къэбар жууцээ
иамалхэмкIэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэши
ыкыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къялхыэр А4-кIэ
заджэхэрэх тхьапхэу
зипчагъэхкIэ 5-м
емыхуухэрэх ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтэу, шрифтыр
12-м нахь цыкIунуу
щытэп. Мы шапхээх
хэм адимыштэрэх
тхьагъэхэр редакцием
зэкIегъэжохых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхытагъэр:
Урысие Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкIэ ыкы зэлты-
ІэссыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
ЧыпIэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхытагъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытагъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIемкIи
пчагъэхэр
4572
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1447

Хэутыннын узчи-
кIэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхатыр
18.00
Зыщаушыхытагъэр
уахтэр
Сыхатыр
18.00

Редактор шхыбаэм
ипшээрильхэр
зыгъэцакIэрэр
МэшлIэкъо
С. А.

Пшьэдэжъэх
зыхыырэ секретарыр
Тхарькъохъ
А. Н.